

2020. október 15. 3. évad 3. szám

15 de octubre de 2020, año 3, número 3.

Lecturis salutem!

Kedves Spanyolországban élő gyerekek és felnőttek!

Elkezdődött valószínűleg valamennyiünk életének a legfurcsább szeptembere. Talán még sose vártuk ennyire az iskolát, óvodát, mint most.

Hat hónap elteltével, otthon, észrevettük, hogy mennyire szükségünk van a közösségre, az emberi kapcsolatokra. Amikor a legtermészetesebb dolgok hirtelen nem lehetségesek, akkor vesszük észre igazából, mennyire fontosak.

Amikor hirtelen nem tudjuk megölelni, de nem is tudunk találkozni a szeretteinkkel, nem tudunk kimenni az utcára, nem lehet hazautazni, hogy találkozzunk a családdal, akkor vesszük észre, hogy ezek a mindennapi cselekvések életünk alapvető részét képezik és mennyire hiányoznak.

A sok nehézség közepette egy biztató dolog: lehet, hogy most még nem látjuk a végét, lehet, hogy nem tudjuk, mi a megoldás, de bízunk abban, hogy egyszer valamikor vége lesz, egyszer valamikor megoldódik ez a helyzet. És nem a régi világba fogunk visszamenni, hanem egy új, jobb világot fogunk kialakítani. És ez mindannyiunkon múlik, minden egyes gyereken, minden egyes felnőttön, mindenkin. Rajtad is múlik, aki most ezt olvasod.

Ez a bizonytalan helyzet, amikor nem tudjuk, hogy mi lesz jövő héten, lehetőséget teremt arra, hogy figyeljünk a mára, a jelen pillanatra.

Éljünk a mában. Élvezzük az életet, úgy ahogy van, a lehetőségek és a korlátozások közepette, mert mindig most van.

A világ és mi magunk is folyamatosan változunk, és most óriási változások közepette vagyunk. Itt az idő, hogy egymást segítve és tisztelve írjuk és éljük a történelmet egy szebb világot teremtve.

Gergely Csilla

A Zaragozai Magyar Egyesület társalapítója

Lecturis salutem!

¡Queridos niños y adultos que vivís en España!

Probablemente ha comenzado el septiembre más extraño de nuestras vidas. Tal vez nunca hemos esperado tanto el colegio como ahora.

Después de seis meses, en casa, nos dimos cuenta de lo mucho que necesitamos la comunidad, las relaciones humanas. Cuando las cosas más naturales de repente no son posibles, realmente nos damos cuenta de lo importantes que son.

Cuando de repente no podemos abrazarnos, pero ni siquiera podemos encontrarnos con nuestros seres queridos, no podemos salir a la calle, no podemos viajar a casa para encontrarnos con nuestra familia, nos damos cuenta de que esto es una parte esencial de nuestra vida y lo mucho que lo echamos de menos.

En medio de estas dificultades, algo que da esperanza: puede que no veamos el final ahora, puede que no sepamos cuál es la solución, pero esperemos que algún día termine, algún día esta situación se resuelva. Y no vamos a volver al mundo anterior, sino vamos a construir un mundo nuevo y mejor. Y depende de todos nosotros, cada niño, cada adulto, cada uno. También depende de Ti, quien estás leyendo esto ahora.

Esta situación incierta de no saber qué pasará la semana que viene brinda una oportunidad para prestar atención al día de hoy, al momento presente. Vivamos el día de hoy. Disfrutamos de la vida tal como es, en medio de las posibilidades

y limitaciones porque siempre es ahora.

El mundo y nosotros mismos estamos cambiando constantemente, y ahora estamos en medio de un cambio tremendo. Es hora de escribir y vivir la historia ayudándonos y respetándonos unos a otros, y creando un mundo más hermoso.

Csilla Gergely

Cofundadora de la Asociación Húngara de Zaragoza

Gergely Csilla, a Zaragozai Magyar Egyesület társalapítója / Csilla Gergely, cofundadora de la Asociación Húngara de Zaragoza

Büszkeségünk. . .

Emma Lomoschitz

második generációs magyar. Spanyolországban született. Majdnem 30 éve tanít építészetet, hála édesapjának, aki jobban ismerte őt, mint saját maga.

Emma Lomoschitz, húngara de segunda generación. Nació y creció en España. Docente de Arquitectura desde hace casi 30 años, gracias a que su padre le conocía mejor que ella misma.

- *Mit jelent számodra a Lomoschitz vezetéknev?*
- *Sokat: a család, a Magyarországhoz való kapocs, az életem fele.*
- *Ismerted magyar rokonaidat?*
- Igen, amikor megszülettem, velünk élt apai nagyanyám és egyik nagynéném is. Életem kezdetén a magyar kultúra teljesen körülvettem.
- *Édesapád befolyással volt a pályaválasztásodra?*
- Nagyon is. Szerettem rajzolni, ezért szépművészetet akartam tanulni. Apukám jól ismert, ragaszkodott hozzá, hogy építészetre menjek. Már az első héten rájöttem, hogy nem is kerülhettem volna jobb helyre. '91-ben megszereztem a doktorátust és azóta tanítok az építészetin.
- *Közben megismertem a férjemet. '93 júliusában házasodtunk össze. Első lányunk, Mária '94-ben született. Azóta tanítok, építésztként dolgozom, valamint elfoglalom a nagy családom, 4 lányom van.*
- *Hogyan befolyásolja napjaidat magyar származásod?*
- Apukámnak köszönhetem a racionalitást, a fegyelmezettséget és a magammal szemben állított magas követelményrendszert. Csak akkor pihenek, ha már minden kész van, aminek készen kell lennie.

folymatjuk »

Presumimos de. . .

- *¿Qué significa para tí el apellido Lomoschitz?*
- Mucho: es mi familia y es mi vínculo con Hungría. Es la mitad de mi vida.
- *¿Conociste tus familiares de Hungría?*
- Sí, cuando nació, la madre y una hermana de mi padre estaban viviendo en nuestra casa. El inicio de mi vida fue una inmersión total.
- *¿Tuvo tu padre alguna influencia sobre tu carrera?*
- Sí, sí, sí. Me gustaba muchísimo dibujar, así que pensé hacer Bellas Artes. Mi padre me conocía bien, insistió mucho en que hiciera Arquitectura. La primera semana ya me di cuenta de que no podía estar en un sitio mejor. Inscibí la tesis de mi doctorado en el 91 y llevo dando clase en la Escuela de Arquitectura desde entonces. Entretanto conocí a mi marido. Nos casamos en julio de 93. Mi hija María nació en septiembre del 94. Desde entonces sigo dando clase en la Escuela, trabajando en arquitectura, y sigo con la inmersión familiar: tengo cuatro hijas.
- *¿Cómo influye en tu día a día tu ascendencia?*
- De mi padre aprendí a ser híper racional, a tener autodisciplina, a exigirme; a disfrutar sólo cuando tienes hechas las cosas que tienes que hacer.

continua »

*Büszkeségünk. . .**Presumimos de. . .*

Emma Lomoschitz

– *A lányaid harmadik generációs magyarok. Mit jelent nekik a nagyapjuk szülőföldje?*

A Madách Egyesületen keresztül sikerült újra kapcsolatba kerülniük a gyökereikkel és ez nagyon tetszik nekik. Részt vettek a magyarországi táborokban, közülük kettő az egyetemen is tanul magyarul. Szeretik a magyar néptáncot, a magyar édeségeket és a kézműves termékeket.

– *Van valamilyen anekdota, amit megosztanál velünk?*

A doktori disszertációm írásánál kutattam a magyarok és a római birodalom kapcsolatát. Mi mindig úgy köszönünk, hogy szervusz, ami azt jelenti hogy „a szolgálatára”. Tetszik ez a gondolat, mert egyben azt jelenti, hogy szükség esetén számíthatok rá.

– *Tus hijas son ya tercera generación. ¿Qué sienten acerca de la tierra de su abuelo?*

– A través de la Asociación Madách han reconectado con sus raíces, están entusiasmadas. Han viajado a los campamentos de verano y dos de ellas seguían dando clase en la Universidad, con el lector húngaro. Les encantan los bailes húngaros, les encanta la repostería húngara, la artesanía.

– *¿Hay alguna anécdota favorita que compartirías con nosotros?*

– Durante mi tesis investigué la relación de los húngaros con el impero romano. Toda la vida nosotros nos saludábamos con szervusz. Su equivalente sería “a su servicio”. Me gusta porque tiene una implicación de que puedes contar conmigo para lo que necesites.

A beszélgetést teljes terjedelmében, [itt lehet elolvasni](#).

La conversación completa se puede leer [aquí](#).

Tanénekezdés – Otthon

Vuelta al cole – Aquí

Októbertől minden korosztály számára online újraindul az oktatás, melyről év végén oklevelet is kiállítunk. A jól bevált módszernek köszönhetően Spanyolország egész területéről várjuk a jelentkezőket!

A **JátékVárnak** két „terme” van: a **MeseVár** az írni még nem tudó, 2-5 év körüli kisebbek számára, és a TudásVár, az írni/olvasni tudó nagyobb korosztály, a 6-11 év közötti gyerekeknek. A korhatárok nincsenek kőbe vésve, személyre szabottan, közösen döntjük el, ki melyik csoportba járjon

A **Lyceum** a 11-18 éves korosztály számára szervezett vasárnapi iskola. Az órákon sokszínű tevékenység folyik, történelmi, kulturális, földrajzi, néprajzi stb. ismereteket szerezhetnek játékos módon a diákok, megismerkednek klasszikus és kortárs irodalmi művekkel, miközben nagy hangsúlyt fektetünk az írás-, olvasás- és a beszédképesség-fejlesztésére.

Felkészítés magyarországi osztályozó vizsgára: igény szerint

Mindenkit szeretettel várunk:

- ◆ jelentkezés [itt](#)
- ◆ Részletek és elérhetőség:

Lyceum: [itt](#)

JátékVár [itt](#)

A partir de octubre se reanudará la educación online. Los participantes recibirán al final del curso un certificado. Gracias a nuestro método bien probado esperamos las inscripciones desde todo el territorio español.

El **Castillo de Juegos** tiene 2 “aulas”, el Castillo de Cuentos para niños de 2-5 años que aún no saben escribir, y el Castillo del Conocimiento para alumnos mayores que ya sí saben leer y escribir, entre 6 y 11 años. La división entre los dos grupos es flexible, se valora cada caso individualmente.

El **Lyceum** organiza clases dominicales para alumnos entre 11-18 años. En las clases los jóvenes podrán obtener de forma amena conocimientos de entre otros historia, literatura, cultura y etnografía húngara y el programa les brindará la oportunidad de conocer las obras literarias húngaras clásicas o modernas. Al mismo tiempo se pone gran énfasis en el desarrollo de habilidades en la escritura, la lectura y la expresión oral.

Preparación para examen de clasificación para escuela húngara: bajo demanda.

Os esperamos

- ◆ inscripción [aquí](#)
- ◆ Detalles y contacto:
Lyceum [aquí](#)
Castillo de Juegos [aquí](#)

Tanénekezdés – Otthon

Vuelta al cole – Allí

Sárospataki diáknak lenni külön életézés.

A Sárospataki Református Kollégium Magyarország egyik legrégebben fennálló oktatási intézménye, 1531-ben a reformáció szellemében alapította Perényi Péter. Az évszázadok során hazánk számos nagy alakja töltötte itt diákéveit, az ország legnevesebb iskolái között számon tartott kollégiumban.

A Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma, Általános Iskolája és Diákotthona meghirdeti a diaszpóra osztályt a 2021/2022-es tanévre is.

Minden diaszpórában élő 14-15 éves 8. osztályos tanuló jelentkezését szívesen várják. Modern iskolatermek a legújabb technikával felszerelve, felújított internátusi rész és magyar nyelvi felzárkóztatás magyar mint idegennyelv.

Információ és jelentkezés: Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma, Általános Iskolája és Diákotthona [itt](#)

Ser estudiante en Sárospatak es una forma de vivir especial.

El Colegio Reformista de Sárospatak es de las instituciones educativas más antiguas existentes en Hungría. Fue fundado en 1531 por Péter Perényi, con el espíritu de la Reforma. Durante los siglos numerosos personalidades de la nación pasaron por sus pupitres, considerados de los más renombrados.

El Instituto, Escuela Primaria y Hogar del Estudiante del Colegio Reformista de Sárospatak anuncia de nuevo su clase para la diáspora, para el curso escolar 2021/2022.

Todos los alumnos de 14-15 años que cursen octavo y que vivan en la diáspora, son bienvenidos. Las aulas modernas están equipadas con la tecnología más novedosa, el internado está renovado, y se imparten clases de húngaro como lengua extranjera a modo de refuerzo.

Información y matrícula: Instituto, Escuela Primaria y Hogar del Estudiante del Colegio Reformista de Sárospatak [aquí](#)

A nemzet otthona

Miért is nem „betegszünk fel”? (2. rész)

Talán mindenki egyetért abban, hogy a beszéd és a nyelvek arra szolgálnak, hogy az emberek megnevezhessék, ezáltal megismerhessék az őket körülvevő világot, illetve kifejezhessék gondolataikat. Ebből is adódhat, hogy a különböző nyelvek hasonlóságot mutatnak egyes nyelvi jelenségekben.

Az európai kultúrában ez a hasonlóság talán sokkal mélyebben gyökerezik, mint azt gondolnánk. Ezen gyökerek felkutatására talán a folklórban kell keresnünk a választ. Boldizsár Ildikó meseterapeuta értekezik arról, hogy mi áll a magyar világvég mögött, mi az az ősi tudás, ami a tánc, ének, kézművesség, a mesék és maga a nyelv mögött húzódik. Sajnos azt az ősi világvéget, ahonnan ered mindez, amivel a Kárpát-medencébe érkezünk, szinte lehetetlen nyomon követni, feltárni, hiszen nagyon hosszú ideje elszakadtunk az őshazától, kapcsolatba léptünk más népekkel és áttértünk a katolikus hitre, ami nem kis változásokat hozott. Szerencsére van néhány olyan mozaikdarab, amit tetten tudunk érni és segít mélyebbre ásni.

A magyar őshit legnyilvánvalóbb maradványai a sámánisztikus jegyek, amiket a folklór minden kifejeződésben megtalálunk. Az egyik ilyen jegy a világ szintekre való bontása. Az emberi „középső” szinttől feljebb való rétegek mindig valami jót rejtnek magukban. Gondoljunk csak az égiszű magyar népmesére. Ahhoz, hogy a fiú meggazdagodjon, fel kell, hogy másszon a fenti világba és onnan le kell, hogy hozza a fekete tyúkot, ami az aranytojást tojja. Ez egy aktív cselekvés, ami pozitív végkimenetelű, ugyanez az értéktöbblet jelenhet meg a nyelvi kifejezéseinkben a FEL igekezővel. A világ lenti rétegei mindig valami rossz dolgot rejtegetnek, ami nem hoz jót az emberre. Az oda való lejutás nem éppen nehéz vállalkozás, de a visszajutás már annál inkább, csakúgy, mint a Fehérlófiában. Itt is látjuk a FEL és a LE aktív -passzív, pozitív – negatív kapcsolatát. Ez a fajta ősi tudás, tapasztalati rendszer az, ami a népeket, kultúrákat összeköti és biztosítja számunkra akár a nyelvi hasonlóságokat is.

El Hogar de la Nación

¿Por qué no “subimos” enfermos? (parte 2.)

Quizás todos estén de acuerdo en que el habla y los idiomas sirven para que las personas puedan nombrar y así conocer el mundo que las rodea, y expresar sus pensamientos internos. De ahí puede resultar que diferentes idiomas muestren similitudes en algunos fenómenos lingüísticos.

En la cultura europea esta similitud está quizás mucho más arraigada de lo que pensamos. Para encontrar estas raíces, quizás debamos buscar la respuesta en el folclore. El terapeuta de cuentos Ildikó Boldizsár analiza qué hay detrás de la cosmovisión húngara, cuál es el conocimiento antiguo detrás de la danza, del canto,

de la artesanía, de los cuentos y del lenguaje. Desafortunadamente, la cosmovisión antigua y su origen es casi imposible de rastrear y explorar, porque con nuestra llegada a la Cuenca de los Cárpatos nos separó de nuestra patria de origen por un largo tiempo y conectamos con otros pueblos, así mismo nos convertimos a la fe católica, lo que trajo cambios significativos. Afortunadamente tenemos algunas piezas del mosaico que podemos identificar y con su ayuda profundizar.

Los restos más obvios de la antigua fe húngara son los rasgos chamánicos que encontramos en todas las expresiones del folclore. Uno de esos rasgos es la división del mundo en niveles. El nivel “intermedio” de los humanos tiene por encima el superior, siempre con algo bueno. Pensemos en el cuento popular húngaro de la “Judía gigantesca”. Para que el niño se haga rico, tiene que trepar al mundo superior y desde allí traer la gallina negra que pone el huevo de oro.

Es una acción activa que tiene un resultado positivo, el mismo valor añadido puede aparecer en nuestras expresiones lingüísticas con el preverbo “fel” (arriba). Los niveles inferiores siempre esconden algo malo que no trae nada bueno para el hombre. Llegar allí no es precisamente una empresa fácil, pero volver lo es tanto más, como en el “Hijo del caballo blanco”. Aquí también vemos la relación activa - pasiva, positiva - negativa entre ARRIBA y ABAJO.

Es este tipo de conocimiento y sistema de experiencias antiguas el que conecta a pueblos y culturas y nos proporciona incluso similitudes lingüísticas.

Tudtad?

Magyar kőrisfa: intarzia és művészet

Gaspar Homar i Mezquida (Buñola, Mallorca, 1870 – Barcelona, 1953), modernista műbútor-asztalos, 1896-tól kezdve különböző fák alkalmazásával adott természetesebb és szebb színvilágot műveinek. Az egyik általa kiválasztott fa a magyar kőris volt, mely a halványzöld színt biztosította. Egyik legkiemelkedőbb műve a La Sardana című lemez (1903 körül), mely egy kanapé és két oldalsó vitrin együttesét díszíti. A lemez jelenleg a Katalán Nemzeti Művészeti Múzeumban látható.

A magyar fa, különösen a kőris, népszerű lehetett Spanyolországban, ha a kor reklámjait nézzük és a nemesfa mintákat, mint amit a Huescai IES Ramón y Cajal gyűjteménye is őriz. Ez utóbbi a XX. század első negyedéből való, Luis Soler Pujol természetbarát gyűjteményének volt része.

Ugyanakkor egészen a XVI. század második feléig kell visszamennünk, hogy egy másik műalkotásban találkozzunk magyar nemesfával. Ez egy íróasztal része, melyet a Lázaro Galdiano Múzeum őriz, és melyet maga Lázaro Galdiano vásárolt 1926 előtt. A híres délnémet műhelyekben készült asztalban a magyar kőris mellett felhasználtak még körte, magyal, dió és tölvelű fát is.

Ily módon őrizi az intarzia művészete a magyar erdők emlékét, apró halványzöld fadarabok formájában. Legközelebb érdemes alaposan odafigyelni, amikor egy bútort vagy asztalosremeket csodálunk meg!

¿Lo sabías?

Fresno de Hungría: marquetería y arte

Gaspar Homar i Mezquida (Buñola, Mallorca, 1870 – Barcelona, 1953) fue un ebanista y decorador de la época modernista que, en vez de utilizar maderas teñidas, utilizaría, a partir de 1896, diversos tipos de maderas para dotar a sus obras de colores más naturales y hermosos. Una de estas maderas fue el fresno de Hungría, que servía para los colores verdes pálido. Una de las obras más notables es el panel La sardana (hacia 1903) que forma conjunto con un sofá con vitrinas laterales. Dicho panel puede verse, en la actualidad, en el Museo Nacional de Arte de Cataluña.

La madera de Hungría, especialmente la de fresno, debió de ser bastante popular en España, si atendemos a los anuncios de la época y a los muestrarios de maderas finas como el custodiado en IES Ramón y Cajal de Huesca, que data, precisamente, del primer cuarto del S. XX y que formaba parte de las colecciones del naturalista Luis Soler Pujol.

Sin embargo, tendremos que remontarnos a la segunda mitad del siglo XVI para encontrar aplicada este tipo de madera fina a otra auténtica obra de arte como es el escritorio que guarda el Museo Lázaro Galdiano, y que habría sido adquirido por el propio José Lázaro Galdiano antes de 1926. Se trata de un escritorio fabricado en los prestigiosos talleres del sur de Alemania, en el que, además de madera de peral, acebo, nogal, conífera y fresno, se emplea fresno de Hungría.

Así pues, también la marquetería artística contiene recuerdos de los bosques magiares en forma de pequeñas piezas de madera de tonos verdes pálidos... Habrá que abrir bien los ojos la próxima vez que admiremos un mueble o una pieza de ebanistería.

Nagyi kamrája

A mézeskalács története évezredekre nyúlik vissza. A méz királyi eledel volt, ezért a mézből készült ételek is megkapták ezt a rangot. Pozsony, Kassa és Debrecen a 17-18. században a méhészek és mézeskalács készítőik központja volt Magyarországnak. A méz drágasága miatt készítése ünnepekre korlátozódott, így vált a karácsony elengedhetetlen ízévé.

La despensa de la yaya

La historia de las galletas de miel se remonta a miles de años. La miel era un alimento real y, como resultado, los platos hechos con miel también recibieron este rango. Bratislava, Košice y Debrecen en los siglos 17 y 18 fueron los centros de apicultura y también de la elaboración de galletas de miel en Hungría. Debido que la miel era cara, esa elaboración se limitaba a los festivos, así se convirtió en un sabor esencial de la Navidad.

Júlia mézeskalácsa

Galletas de miel de Julia

Hozzávalók: (2 tepsi)

- I)** • 25 dkg méz • 6 dkg vaj
II) • ½ kg liszt • 10 dkg porcukor • 3 kávéskanál szódabikarbóna • 3 kávéskanál mézeskalács fűszer-keverék • 1 tojás.

Tipp 1: készíthetünk saját fűszerkeveréket is: daráljunk össze szerecsendiót, gyömbért, szegfűszeget, fahéjat, ánizst és kardamomot!

Elkészítés:

Az **I)** hozzávalókat megolvasztjuk és összekeverjük.

A **II)** hozzávalókat hozzáadjuk és 10 percig keverjük.

Tipp2: markánsabb színe lesz, ha teszünk bele 1 kanál kakaót.

Fóliába tekerjük és egy napig pihentetjük.

Kinyújtjuk, kiszaggatjuk és 180 fokos sütőben 8 percig sütjük.

Dobozban tárolva kiválóan eláll!

Ingredientes: (2 bandejas)

- I)** • 250 gramos de miel • 60 gramos de mantequilla
II) • 500 gramos de harina • 100 gramos de azúcar en polvo • 3 cucharitas de café de bicarbonato de sodio • 3 cucharitas de café de mezcla de especias para bollería de miel • 1 huevo

Consejo 1: podemos preparar un mezcla de especias nosotros mismos, moliendo nuez moscada, jengibre, clavo, canela, anís y cardamomo juntos.

Elaboración:

Derretimos y mezclamos los ingredientes del punto **I).**

A la masa anterior añadimos los ingredientes incluidos en el punto **II.)** y lo revolvemos durante 10 minutos.

Consejo 2: podemos tener un color más intenso si añadimos 1 cuchara de cacao.

Envolvemos la masa en papel de aluminio y la dejamos reposar 1 día. Extendemos la masa, cortamos las galletas con unos moldes y las horneamos a 180 grados durante 8 minutos.

Almacenando en cajas se mantiene bien.